

Vasadi Napköziotthonos Óvoda
2211 Vasad, Petőfi S.u.93.
OM azonosító: 033041
Tel/Fax: 06-29-494-025

**A VASADI NAPKÖZIOTTHONOS ÓVODA
TEVÉKENYSÉGKÖZPONTÚ
PEDAGÓGIAI PROGRAMJA**

2013.

**Készítette: Marton Ildikó
óvodavezető**

TARTALOMJEGYZÉK

BEVEZETŐ	4.o.
I. ÓVODÁNK BEMUTATÁSA	4.O.
1.1.Helyzetkép	4.o.
1.2.Személyi feltételek	4.o.
1.3.Tárgyi feltételek	5.o.
1.4.Az óvodánk eszközzrendszere	6.o.
II.ÓVODAKÉP, GYERMEKKÉP	6.O.
2.1.Nevelési hitvallásunk	6.o.
2.2.Általános feladataink	7.o.
2.3.Nevelési törekvéseink	8.o.
2.4.Tevékenységek központú nevelés pedagógiai alapvetései	8.o.
2.5.Gyermekvédelem	9.o.
2.6.Esélyegyenlőség biztosítása	9.o.
2.7.Kiemelt figyelmet igénylő gyermekek egyéni fejlesztése, fejlődésének segítése	10.o.
2.7.1.Beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek	11.o.
2.7.2.Szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenységek	11.o.
2.7.3.Tehetség gondozás	12.o.
2.7.4.Sajátos nevelési igényű gyermekek	12.o.
III. NEVELÉSI FELADATOK	13.o.
3.1.Az egészséges életmód alakítása	13.o.
3.2.Az érzelmi, az erkölcsi és a közösségi nevelés	14.o.
3.3.Az anyanyelvi nevelés és fejlesztés	16.o.
IV.AZ ÓVODAI ÉLET TEVÉKENYSÉGI FORMÁI ÉS AZ ÓVODAPEDAGÓGUS FELADATAI	17.o.
4.1.Játék	17.o.
4.2.Mozgás	18.o.
4.3.Külső világ tevékeny megismerése	19.o.

4.4.Mese, vers	21.o.
4.5.Ének, zene, énekes játék, gyermektánc	21.o.
4.6.Festés, rajzolás, mintázás, kézi munka	22.o.
4.7.Munka jellegű tevékenységek	24.o.
4.8.Tevékenységben megvalósuló tanulás	25.o.
V. A FEJLŐDÉS JELLEMZŐI ÓVODÁSKOR VÉGÉRE	27.o.
5.1.Testi fejlettségi szint	27.o.
5.2.Lelki fejlettség	27.o.
5.3.Szociális fejlettség	28.o.
5.4.Sikerkritériumok	28.o.
5.5.A nevelő munka dokumentumai	34.o.
5.6.Az óvoda, nevelő munkájának értékelési és mérési rendszere	35.o.
VI. AZ ÓVODAI ÉLET MEGSZERVEZÉSE ÉS TERVEZÉSE	35.o.
6.1.A fejlesztés módszere	36.o.
6.2.A fejlesztés kerete	37.o.
6.3.A csoportszervezés	37.o.
6.4.A nevelés időkeretei	37.o.
6.5.Napirend	38.o.
6.6.Hetirend	39.o.
6.7.Óvodánk hagyományos ünnepei és rendezvényei	39.o.
VII.AZ ÓVODA KAPCSOLATAI	40.o.
7.1.A szülő, a gyermek és a pedagógus együttműködése	40.o.
7.2.Kapcsolattartásunk más intézményekkel	41.o.
ZÁRSZÓ	43.o.
LEGITIMÁCIÓS ZÁRADÉK	44.o.
NYILATKOZAT	46.o.

BEVEZETŐ

A tudás alapú társadalom megteremtésének biztosítója az egész életen át tartó tanulás képességének elsajátítása, az alapkészségek és kompetenciák megfelelő szintű birtoklása. Ennek érdekében arra törekszünk, hogy boldog, egészséges lelkű, kiegyensúlyozott, a világ dolgai iránt nyitott, eleven eszű, elevenen mozgó, önállóan kezdeményező kisgyermeket neveljünk, akik a mai kor társadalmának alkotóképes, fogékony, problémamegoldásra képes, kreatív fiatal tagjaivá váljanak.

I.ÓVODÁNK BEMUTATÁSA

1.1. Helyzetkép

Vasadi Napköziotthonos Óvoda

2211 Vasad, Petőfi S.u.93.

Tel.: 06/29-494-025

Óvodánk a község egyetlen óvodája, 3 csoportos, 75 férőhelyes. Az épület belső adottságai megfelelőek. Tárgyi eszközeinket és felszereléseinket folyamatosan bővítjük, korszerűsítjük. Ehhez a költségvetési kereten túl felhasználjuk nyertes pályázataink többletforrását. A közeli erdő motiválja természet- és környezetvédelem, ill. egészségvédelem iránti fogékonyságunkat.

1.2. Személyi feltételek

Munkatársi létszámunk a törvényben biztosított:

csoportonként	2 fő óvodapedagógus, 1 fő dajka
3 csoportonként	1 fő pedagógiai asszisztens
óvodai szinten	1 fő takarító 1 fő konyhai kisegítő 1 fő óvodavezető

Nevelőmunkánk egész időtartamában biztosított. az óvónő jelenléte.

Programunk olyan pedagógus modellt igényel, aki:

- elfogadó, segítő, támogató jellemével modellt, mintát jelent a gyermekek számára;
- családokkal együttműködve az egészséges életmódot tanító, a mozgás örömét naponta biztosító személyiség;
- elkötelezett a környezetvédelem iránt;
- szeret és tud a gyermekekért, az óvodai közösségért dolgozni;
- pedagógiai és pszichológiai tudása naprakész;
- a gyermekek fejlődését segíti elő korszerű módszereivel;
- szakmai hitelességével kivívja és növeli partnerei megbecsülését;
- szakmailag önálló, nap, mint nap megújulni képes;
- tudja követni a gyermek személyiségfejlődését;
- Türelmes, nyugodt, érzelmi támaszt nyújtó

Az óvoda minden dolgozójának nevelési felfogásában döntő a gyermekközpontúság.

A dajka és a pedagógiai asszisztens a gyermekek nevelésének egyik segítője, aki mintául szolgálhat számára. Munkája során a gyermekek számára annyi segítséget nyújt, amennyi feltétlenül szükséges feladataik önálló elvégzéséhez.

A dolgozók szociális kapcsolataik kialakítása fontos, kommunikációjuk, bánásmódjuk modell értékű.

Óvodapedagógusaink és a nevelést segítő munkatársaink összehangolt munkája erősíti a nevelésünk hatékonyságát.

Munkánkat segítő külső munkatársakkal őszinte, együttműködő kapcsolat a jellemző.

1.3. Tárgyi feltételek

Óvodánk korszerűsített földszintes épület jelenleg három csoporttal működik. Külső tágas játszótérrel, rendelkezünk. Az óvoda berendezésénél szem előtt tartjuk a gyermekek fejlődési szintjeit, mozgás és játékigényük kielégítését, biztonságukat. Az óvoda egyéb helységei megfelelő munkakörnyezetet biztosítanak az óvoda dolgozóinak. Az előtér, ill. fejlesztő szoba lehetőséget ad a szülők fogadására. A játék, ill. a gyermekek által használt eszközöket úgy tesszük elérhetővé, hogy számukra biztonságos legyen az elhelyezésük az óvoda egész területén.

1.4. Az óvodánk eszköztársere

- Különféle játékformák, mozgásos játékok, szerepjátékok, építő-konstruáló játékok, szabályjátékok, dramatizálás és bábozás, barkácsolás, homokozás és a vízzel való játék eszközei
- Mozgáskultúrát, mozgásfejlődést segítő, mozgásigényt kielégítő eszközök
- Ének, zene, énekes játékok eszközei
- Az anyanyelv fejlesztésének, a kommunikációs képességek fejlesztésének eszközei
- Értelmi képességeket érzékelés, észlelés, emlékezet, figyelem, képzelet, gondolkodás és a kreativitást fejlesztő anyagok, eszközök
- Ábrázoló tevékenységet fejlesztő rajzolás, festés, mintázás, építés, képalakítás, kézimunka anyagok, eszközök
- A természeti- emberi-tárgyi környezet megismerését elősegítő eszközök, anyagok
- A munka jellegű tevékenységek eszközei
- Udvari eszközeink

II. ÓVODAKÉP, GYERMEKKÉP

2.1. Nevelési hitvallásunk

- Az gyermek nevelésének elsődleges színtere a család.
- A családok együttműködésével egészséges életmódot, a mozgás örömeit megismerő és igénylő gyermekeket nevelni.
- A társadalmi, természeti környezet szabályait játék során megtapasztaló, felfedező gyermekek szemilység-fejlődését biztosítani, tevékenységeken keresztül az életkorhoz és a gyermek egyéni képességeihez igazodó műveltségtartalmakat, emberi értékeket közvetíteni.
- A befogadáson alapuló szemlélet alapján a differenciált bánásmód alkalmazásával annak az elvnek a szem előtt tartása, hogy mindenki más, a teljesen átlagos gyermek is. Hisszük, hogy minden gyermek a maga módján, a maga ütemében, a maga képességei szerint képes kibontakozni, fejlődni, melyben meghatározó szerepe van az őt körülvevő személyi és tárgyi környezetnek. A gyermekek jelzéseire komoly figyelmet fordítunk. Migráns gyermekek esetében biztosítani kell az önazonosság

megőrzését, ápolását, erősítését, társadalmi integrálását, az emberi jogok és alapvető szabadságok védelmét.

- Az óvodai nevelésben integráltan résztvevő gyermekek-felnőttek, olyan morális normákat képviseljenek, melyek követendő példák lehetnek a társadalom valamennyi tagja számára. Szocializáció során az SNI gyermek képes legyen megfontoltan dönteni és választani, kapcsolatot teremteni a többi emberrel és a lehető legkevesebb segítséget várja el a környezetétől.

2.2. Általános feladataink

Az óvodás gyermek életkori és egyéni sajátosságának, eltérő fejlődési ütemének figyelembe vételével:

- Előnyben részesítjük a kíváncsiságra, cselekvési vágyra épülő játékosságot, szabad játékot;
- Érzelmi életüket gazdagító élményekhez és tevékenységekhez juttatjuk őket;
- Az érzékszervi tapasztalatok által szerzett ismereteket elmélyítjük, rendszerezük, és sokszor ismételjük variáns helyzetekben, módszerekkel és eszközökkel;
- Erősítjük azokat az egyéni tulajdonságokat, melyek a társas kapcsolatokban az együttműködést teszik lehetővé, és a másságot tolerálják;
- Olyan viselkedéskultúrát közvetítünk, melyben a szeretet és elfogadás megerősít, s a verbális és mentális durvaság azonnal lefékeződik /ötletesség, személyes, érzelmi ráhatás, mehökkentés módszereivel;
- A gyermek sajátos érési folyamatának tükrében a viselkedészavart, egyéb problémákat vizsgáljuk;
- Az egyéni képességek alapján, nyomon követjük a személyiségfejlődést: az óvónő megfigyeli, elemzi, értékeli, lejegyzí, s a további nevelési teendőket meghatározza; Fejlettségi szintnek megfelelően azonos szempontsor szerint értékelnek az óvónők minden csoportban.
- Az SNI gyermekek-értelmi és személyiségfejlesztése egyéni fejlődési ütemük mindenkori figyelembevételével történik.
- SNI gyermek együttnevelése, esélyegyenlőség biztosítása.
- Az alapvető életvezetési képességek elsajátítása, amelyek szükségesek a közösségen belüli, önálló vagy viszonylag önálló élet eléréséhez.

- o Megkülönböztetés nélküli együttnevelés és elfogadás alkalmazása az óvodai élet során.

2.3. Nevelési törekvéseink

- o Az óvodás gyermeknél a **tevékenység** fejlesztő hatására építünk, közvetetten elősegítve ezzel az iskolai közösségbe történő beilleszkedéshez szükséges személyiségvonások fejlődését.
- o A fokozatos fejlődést segítjük és elismerjük.
- o A csoportokra jellemző szokásokkal nyugalmat biztosítunk és örömet szerzünk a gyerekeknek (pl. naponta mesélünk, mozgunk, énekelünk, születésnapot ünneplünk, kertet gondozunk).
- o Én-élmény megtapasztalását elősegítjük.
- o A gyermek természethez fűződő pozitív viszonyát erősítjük.
- o Felismerjük és támogatjuk a tehetséget a családdal együtt.
- o Szociálisan hátrányos helyzetű gyermeknek óvodánk lehetőségeihez mindent megadunk: - egyéni foglalkozás, gyakori kapcsolat a családdal.
- o SNI gyermekek esetén:
 - Elfogadó környezet biztosítása.
 - Annak belátása, hogy kiemelkedő tevékenységre is képes lehet.
 - Az elvárásoknak a súlyosság mértékéhez, valamint a gyermek fejlődési üteméhez való igazítása.
 - Kiemelten az alkalmazkodó készség, akaraterő, önállóságra törekvés, együttműködő készség terén való segítségnyújtás.
 - Diagnózisra építő sokoldalú képességfejlesztés.
- o A mozgás, a tevékenység, a beszéd, a gondolkodás és a viselkedéskultúra bizonyos szintjét komplex értéként kezeljük.

2.4.A Tevékenységközpontú nevelés pedagógiai alapvetései

- o A gyermeknek joga van ahhoz, hogy megkapja a neki megfelelő gondoskodást és nevelést.
- o A gyermek személyiségének alakulásában meghatározó, hogy milyen nevelési hatások érik a családjában.

- o A gyermek fejlődésének az alapja, hogy féltő, óvó, gondoskodó szeretet, folyamatos, állandó biztonság vegye körül.
- o Az óvodáskorú gyermek magatartását érzelmei befolyásolják.
- o A közösségi nevelés alapja, hogy a gyermek, mint egyén találja meg a helyét a közösségben.
- o A gyermek számára biztonságot nyújt a megalapozott és következetes, ám rugalmasan kezelt szokásrendszer.
- o Jelentős alapvetés a megfelelő életvitel, az egészséges életmód iránti igény kialakítása.
- o Az anyanyelvi nevelés áthatja az óvodai nevelést.
- o A valódi tudás az, amit a gyermek maga fejt meg, cselekvésen keresztül sajátít el.
- o Az óvodapedagógus az ismeretek tapasztalati úton, tevékenységek által történő megszerzéséhez segíti hozzá a gyermeket.
- o A tágabb és a szűkebb környezet közvetlen, tapasztalati úton, tevékenységek által történő megismerésével lehet elérni, hogy a gyermek tisztelje a környezetét, és bátran alakítsa azt anélkül, hogy kárt okozna benne.

2.5. Gyermekvédelem

Óvodánkban a gyermekvédelem feladatait a gyermekvédelmi felelős irányításával látják el a pedagógusok.

A gyermek jogainak érvényesítését, testi-lelki épségének óvását, testi-lelki, fejlesztését, adatainak védelmét törvényi előírások alapján végezzük.

Kezdeményezünk, ha problémát észlelünk. Bízunk szakmai kompetenciánkban, a szülői ház őszinteségében.

A balesetek megelőzésére nevelünk, szabályainkat írásban rögzítjük, napi gyakorlatban alkalmazzuk.

A „külső szakemberek”, Nevelési Tanácsadó, Családsegítő Központ, Családgondozó, Gyámügy és Gyermekjóléti Szolgálat – segítségét igénybe vesszük, ha szükséges.

2.6. Esélyegyenlőség biztosítása

Az esélyegyenlőség és a másság elfogadása azt az emberi jogot testesíti meg, hogy minden ember származására, nemére, nemzetiségére, vallására, testi-lelki sérülésére tekintet nélkül ugyanazok a jogok és lehetőségek illetik meg az életbe való érvényesülés folyamatában.

Feladatunk a másság elfogadtatása a gyermekekkel. Feladat annak az elfogadtatása, hogy ezeknek a gyermekeknek más az életmódja, más a teljesítménye, több segítséget igényelnek. Elő kell segíteni, hogy a gyermek önállóan tudjon közlekedni, szükségleteit jelezni, az óvoda felnőtt közösségével kommunikálni, a csoportban a szokásos viselkedést megvalósítani

A hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek esélyegyenlőségének záloga a megfelelő minőségű és időtartamú óvodáztatásuk. Az iskoláskor kezdetéig a gyerekek fejlődésének üteme messze meghaladja a későbbi életszakaszok fejlődésének sebességét. Az élet első éveit meghatározó jelentőségűek az idegrendszer, a tanulás, az adaptációs készségek alakulásában. Az alapvető készségek, melyek a sikeres iskolakezdés feltételei, kisgyermekkorban, óvodáskorban az agyi érési folyamatok lezárulásáig rendkívül fejleszthetőek.

A szegényebb családok gyermekei öt éves korukra lényegesen elmaradnak kognitív fejlődésükben kedvezőbb helyzetű társaikhoz képest. Az elmaradás oka a gyermeki fejlődés nem megfelelő ösztönzése, a szülők korlátozott erőforrásai, a megélhetési nehézségek okozta terheltség és az otthoni környezet hiányosságai. Tudatos óvodai pedagógiai munkára van szükség ahhoz, hogy a hátrányokat az óvodai nevelés csökkenteni tudja. A tapasztalatok azt mutatják, hogy a hátrányos helyzetből származó lemaradások szakszerű, a gyermek társadalmi helyzetére érzékeny pedagógiai szemlélettel és módszerekkel, a szülőket partnerré téve, velük együttműködve sikeresen ellensúlyozhatóak.

Feladatok:

- o Minden gyermek fejlesztése legyen biztosított, differenciált, egyénre szabott módszerek alkalmazásával.
- o A partnerközpontú működés.
- o A szakmai ismeretek folyamatos bővítése, újítása.

2.7. Kiemelt figyelmet igénylő gyermekek egyéni fejlesztése, fejlődésének segítése

Feladatunk az egyéni fejlődési ütem, képesség, tehetség, szociokulturális háttér figyelemmel kísérése, tehetség kibontakozás segítése, elmaradások fejlesztése és a hátrányos helyzetből való felzárkóztatás.

2.7.1. Beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek

Tanulási zavarral küzdők csoportjába azokat a gyerekeket soroljuk, akik ép értelmi képességekkel rendelkeznek, intelligencia hányadosuk normál övezetbe sorolható, esetenként kiemelkedő, érzékszervi fogyatékoságuk nincs. Az óvodában tanulási zavar veszélyeztetettségről beszélhetünk, amely a részfunkciók problémáiban nyilvánul meg. Részképesség-zavar azoknak a tanulási problémáknak a kifejezése, amelyek az észlelés, a mozgás, a nyelv, az emlékezet, a figyelem és gondolkodás folyamatainak hiányos működése következtében lépnek fel.

Tanulási zavarok típusai:

- Részképesség-zavarok
- Komplex tanulási zavarok
- A viselkedés, az önértékelés zavarai

A beilleszkedési és magatartási zavarok háttérében részképesség-zavarok, hiperkinetikus vagy kóros aktivitászavar és figyelemzavar, az iskolai teljesítmények eléréséhez szükséges pszichikus funkciók kialakulatlansága, fejletlensége vagy mindezek halmozódása áll. Ezek a gyermekek érzékenyebben reagálnak a meteorológiai változásokra. Fáradékonyabbak, nehezebben tűrik a zajokat, nehezen viselik a várakozási időket. Gyakran igénylik a pihenést. Fokozottabb szükségük van a tevékenységeket meghatározó napirend tartására.

Faladatok:

- lehetőség szerint ne legyen több ilyen gyermek a csoportban, mert felerősítik egymás tüneteit;
- segítő szakemberekkel való folyamatos kapcsolattartás;
- elegendő mozgástér biztosítása;
- egyszerre csak egy és rövid utasítás adása;
- differenciáló pedagógia alkalmazása;
- több idő biztosítása a gyakorlásra, ismétlések beiktatására;
- a gyermekek jó közérzettel, hangulatban vegyenek részt a mozgásfejlesztésben;
- testséma, percepció, verbális emlékezetfejlesztés az ilyen gyermekek esetében.

2.7.2. Szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenységek

Kiemelt figyelmet fordítunk azokra a gyermekekre, akiknek fejlődését negatív környezeti hatások, társadalmi, kulturális hátrányok gátolják.

Az otthon elhanyagolt gyermekeknél a szülőt meggyőzve, annak segítségét kérve türelemmel, fokozatosan ébresztjük fel az igényüket a társaikkal, felnőttekkel való együttműködésre.

A hátrányos, illetve halmozottan hátrányos gyermekeknél feladatunk a hátrányok csökkentése, a veszélyeztetettség enyhítése. Ebben a munkában óvónőink a családdal együttműködve, a gyerekvédelmi felelős és a Gyermekjóléti Szolgálat képviselőjének személyében találnak segítő társat.

A kiegyensúlyozott, biztonságot nyújtó óvodai légkör, türelem, elfogadás, szeretet a veszélyeztetett, illetve hátrányos helyzetű gyermekeink fejlődésének ösztönzője.

Fontos számunkra a szülők bizalmának elnyerése, kéréseik, kérdéseik tapintatos meghallgatása, bizalmasan kezelése.

Az egyéni bánásmód érvényesítésében mérvadó számunkra a gyermek életkora, fejlődési, fejlettségi jellemzői és a csoportban elfoglalt társas helyzete. Óvónőink a gyermekek élettörténetének és családi viszonyainak ismeretében nyugodt, szeretetteljes bánásmóddal, lassan, fokozatosan, a gyermeket elfogadva kapcsolják be a közösség tevékenységébe, a hangsúlyt a pozitív megnyilvánulásokra helyezve.

2.7.3. Tehetség gondozás

A tehetség jeleit az óvodapedagógus minden téren ismerje fel, jelezze a szülőknek, s amikor csak teheti, biztosítsa a gyermek részére a fejlesztő helyzeteket, a nehezebb feladatokat.

Pedagógiai programunkban a nevelési célok érdekében tehetség gondozás a csoport és az egyes gyermekek fejlettségéhez igazodva a pedagógus feladata, hogy kiválassza, megtervezze, és megvalósítsa a képességfejlesztést.

2.7.4. Sajátos nevelési igényű gyermekek

Integrált nevelésük során a gyermekek nem szakadnak ki sem a családból, sem az ép gyermekek, a lakóhelyi kortársak kapcsolatrendszeréből; a baráti, ismerősi kapcsolatok végigkísérhetik egész életútjukat. A normál gyermekközösség, a beszéd, a gazdag nyelvi környezet állandó jelenléte biztosítja azt az optimális alapot, melyben a beszéd fogyatékos gyermek beszédfejlődése erősödik, tovább fejlődik.

Célunk a beszéd fogyatékos gyermekek teljes értékű befogadása.

Feladat:

- gyermek bevonása minden tevékenységbe;
- szeretetteljes, elfogadó légkör biztosítása;
- differenciáló pedagógiai alkalmazása;
- a beszéddel kapcsolatos területeken kívül, minden más vonatkozásban elvárható tőle az életkorának megfelelő viselkedés;
- sajátos nevelési igényű gyermekek fejlesztését végző speciálisan képzett szakemberekkel való kapcsolattartás;
- fejlesztési terv készítése.

III. NEVELÉSI FELADATOK***3.1. Az egészséges életmód alakítása***

Az óvónők mindennapos feladata a körültekintő gondozás, az egészség védelmére, visszaszerzésére és fokozására irányuló nevelés-szervezés, az étkezés, öltözködés és betegségmegelőzés szokásainak az alakítása. A dajkák nevelőpartnerként segítik ezt a munkát.

Cél:

- minél kevesebbet hiányozzon a gyermek egészségügyi okokból;
- legyen teherbíró;
- rendelkezzen fizikai állóképességgel;
- alakuljon ki a gyermek és családja egészséges életvitel iránti igénye.

Feladatok:

- a gyermekeket gondozzuk, naponta testi-lelki szükségletüket kielégítjük,
- kezdetben segítséggel, később önállóan tisztálkodás, egészségügyi szokások betartása, étkezés, pihenés, öltözködés;
- naponkénti szabad mozgás levegőn: séta, futás, kocogás, szabad játék
- higiénikus, egészséges környezet megteremtése a gyermek biztonságáért;
- testi-lelki szükségletük harmonikus összehangolása, egészségük védelme;
- pihenéshez a friss levegőt, szeretetet, gondoskodást, és a szükséges egyéni igényt kielégítő tárgyi eszközöket biztosítjuk;

- a differenciált pihenés lehetőségét megteremtjük;
- az integrált óvodai nevelés során annak segítése, hogy az SNI gyerekek megfelelően elsajátíthassák a szokásokat;
- a gyermekek tudatos önállóságra nevelése;
- az eltérő terhelhetőség figyelembevétele;

3.2. Az érzelmi, az erkölcsi és a közösségi nevelés

Az érzelmek áthatóan és befolyásolóan jelen vannak és dominálnak a kisgyermek életében. Fontos, hogy olyan szituációkat teremtsünk a gazdag, változatos tevékenységrendszerben, melyekben a gyermek választásaiban, döntéseiben, a helyzetmegoldásokban való tájékozódása során, megtanulja irányítani saját érzelmeit.

Cél:

- Önmagát és társát elfogadni képes gyermek nevelése, aki társas helyzetekben együttműködik a csoport normái alapján.
- Az SNI gyermekek befogadása a közösségbe egyenlő társként, a közösség aktív tagjává történő nevelése. Olyan légkör kialakítása, mely nem ad helyet az előítéletek kibontakozásának.

Feladatok:

- érzelmi biztonságot nyújtó szeretetteljes, otthonos, derűs, kiegyensúlyozott légkör megteremtése, az óvodába lépéstől az óvodáskor végéig.
- állandó értékrend megteremtése,
- empátikus képesség fejlesztése
- a gyermeki énkép pozitív alakítása
- indulatok kezelésére, ellenőrzésére tanítás
- kulturált, illő beszéd, magatartás erősítése
- külsőségek megteremtése, mely fontos a kisgyerekeknek az összetartozás csoportszellem felfogásához
- pozitív attitűd, érzelmi töltésű kapcsolatok kialakítása gyermek-gyermek, felnőtt-gyermek között
- érzelmekre épülő kapcsolatteremtő és megtartó képességek formálása, erősítése a társas kapcsolatok létrehozása érdekében

- az SNI gyermekek számára – a társakkal való folyamatos együttlét biztosításával a spontán tanulás és kommunikáció elősegítése.
- a közösség természetes tagjaként képességeiknek megfelelő feladatokkal való ellátása, közös élményekre épülő, közös tevékenységek gyakorlása.
- az önkifejező, önértékelő gyermeki törekvések segítése.
- különbözőségek elfogadására, tiszteletére nevelés.
- erkölcsi tulajdonságok fejlődésének segítése, szokás- és normarendszer megalapozása.
- A szülőföldhöz való kötődés alapozásaként ismerje szűkebb és tágabb környezetét.

A gyermekek érzelmi életét gazdagítják:

1) szociális érzelmek:

- a közösség szeretete, az összetartozás érzése és a csapatszellem,
- az együttes sikerek és kudarok élménye
- bizalom, segítőkészség, együttműködés
- indulatok, agresszió elfogadható módon való levezetése,
- örömszerzés társaknak, felnőtteknek

2) erkölcsi érzelmek:

- igazságszeretet, őszinteség, sportszerűség,
- felelősségvállalás, lelkiismeretesség,
- együttérzés, segítőkészség, önzetlenség, figyelmesség

3) esztétikai érzelmek:

- a szép iránti fogékonyság
- a művészi élmény befogadása és átélése
- az esztétikus beszédminta és a szép mozgás elfogadása, alkalmazása
- a természeti szépségek megláttatása

Erkölcsi normák megalapozása

A cél az eltérő szokások, nyelvek, kultúrák, életmódok, műveltségek, anyagi lehetőségek összeegyeztetése azon a szinten, mely lehetővé teszi, hogy együtt legyen a csoport, napi több órán át. Ebben az életkorban az erkölcsiség az egymásra figyelésben, az együttműködésben, a segítségadásban nyilvánul meg, valamint néhány együttélési szabály betartásában.

3.3. Az anyanyelvi nevelés és fejlesztés

Az anyanyelv a legfontosabb eszköze a szociális kapcsolatok kiépítésének és az emberek közötti kommunikációnak. A beszéd és a gondolkodás egymással szoros kapcsolatban áll. Ha tehát az anyanyelvi nevelés feladatait fontosnak tartjuk és a gyermeket nyelvi fejlesztésben részesítjük, nemcsak tisztábban és jobban fog beszélni, hanem a gondolkodása is fejlődik. Az óvodai anyanyelvi nevelés komplex folyamat, ami a nevelési folyamat egészében jelen van. Minden feladatot, minden tevékenységet áthatva, segíti a gyermek önbizalmának kifejlődését, szociális kapcsolatainak kialakítását és elősegíti a gyermek zökkenőmentes iskolai tanulásának megkezdését. A rossz kifejezőképességgel rendelkező, beszédében gátolt gyermek, gondolkodási képességét nem tudja megfelelően használni.

Ugyanakkor egy kevésbé intelligens gyermek jó kifejezőképesség birtokában jobb teljesítményt képes felmutatni. Ezért fordul elő gyakran, hogy a fejletlen beszédkészségű gyermeket gyakran teljesítménye alatt értékelik. Minden gyermek beszédét meghatározza az otthoni nyelvi környezet. Az óvoda fejlesztési feladatainak tehát a család, a környezet megismeréséből kell kiindulni és a gyermek egyéni képességeinek megismerésén keresztül kell hatást kifejteni. A fejlesztésnek a gyermek élményeihez kapcsolódva és tapasztalatszerzéssel egybekötve lehet értelme. Az óvodapedagógusnak arra kell lehetőséget biztosítani, hogy nyugodt légkörben, életszerű helyzetekben minden gyermek beszélhessen arról, ami érdekli, ami foglalkoztatja. Semmiféle türelmetlenség vagy a gyermek korlátozása nem megengedhető az anyanyelvi nevelés során. Az óvoda tevékenységgel gazdag élete, a kellemes, nyugodt légkör alapvetően meghatározza az anyanyelvi nevelés fejlesztését. Ilyen körülmények között a gyermekek szívesen és gyakran beszélnek. A nap folyamán bármikor adódhat lehetőség a beszélgetésre, de célszerű a hétfői napokon erre külön is tekintettel lenni, hiszen ilyenkor otthonról és a külső környezetből hozott rengeteg élményt és tapasztalatot mondják el a gyermekek. A környezet példamutató, tiszta és szép beszéde mintát nyújt, ösztönzést ad a kisgyermeknek a beszédre. Különösen fontos, hogy az óvodapedagógus ügyeljen beszédének stílusára, a hanglejtésre, a dinamika, a hangsúly megfelelő alkalmazására. Beszéde legyen érthető, egyszerű és világos. Figyeljen arra, hogy a gyermekek mindig választ kapjanak kérdéseikre. Ne vegye el a gyermekek kedvét javítgatással és figyelmeztetéssel a folyamatos beszédétől. Dicsérje és biztassa a bátortalanabb gyermekeket, serkentve őket a beszédre. A gyermekek anyanyelvi fejlettségét folyamatosan kísérje figyelemmel. Figyeljen

arra a gyermekekre, amelyek beszédhibával, beszédgátlásossággal, beszédbeli elmaradással küzd. Szükség esetén kérje ki szakember segítségét.

Cél:

Az anyanyelv ismeretére, megbecsülésére, szeretetére nevelés, a kommunikáció különböző formáinak differenciált fejlesztése a nevelőtevékenységünk egészében.

Ismeretek rendszerezése és gazdagítása, hogy megismerjük és elismerjük az egyénileg eltérő családi valóságból származó gyermeki ismereteket, és az óvodai életük során e szerint igazítjuk egyénre szabottan a fejlesztéseket.

SNI gyermekek esetén az egyéni hiányosságok leküzdéséhez szükséges feltételek megteremtésével a lehetőség biztosítása sikeres életvezetés kialakításához.

Feladatok:

- Beszélgetésre alkalmas, nyugodt, kiegyensúlyozott légkör megvalósítása
- A beszédöröm biztosítása: arra nevelni a gyermekeket, hogy bátran nyilatkozzanak meg, mondják el élményeiket.
- Lehetőséget teremteni minden gyermeknek a folyamatos beszéd gyakorlására
- Képesé tenni a gyermekeket arra, hogy tudjanak másokat is meghallgatni.
- A gyermekek szókincsének folyamatos bővítése
- A beszédszínvonal emelése olyan formában, hogy a gyermekek képesek legyenek a nyelvi kifejezés eszközeit variálni.
- Beszédmegértés fejlesztése
- Beszédtechnika fejlesztése, a helyes kiejtés fejlesztése példamutatással
- A gyermeki kérdések inspirálása, megválaszolása
- A beszédhibák megfelelő módszerekkel történő javítása

IV. AZ ÓVODAI ÉLET TEVÉKENYSÉGI FORMÁI ÉS AZ ÓVODAPEDAGÓGUS FELADATAI

4.1. Játék

A kisgyermek alapvető joga, elsődleges tevékenysége, fejlődésének záloga. Ennek tudatában kell megteremtünk az önfeledt, szabad játék feltételrendszerét. SNI gyermekeknek szeretetteljes környezetben elegendő időt és alkalmat kell biztosítani az adekvát

játékhasználat elsajátítására. Tiszteletben tartjuk és előnyben részesítjük a hosszantartó szabad játékot. Az óvodapedagógusok tudatos jelenléte biztosítja az indirekt irányítás felelősségét.

Cél:

- a gyermek szabad képzettársításának elősegítése, mindennap visszatérő módon, hosszantartóan és lehetőleg zavartalan kielégítésével, mely során a játék a pszichikumot, a kreativitást fejlesztő és élményt adó tevékenységgé válik;
- az intellektuális, mozgásos, szociális tapasztalatok, élmények többszöri átélésével a gyermek egyéni vágyainak és ötleteinek kibontakoztatása.

Feladatok:

- a játékra ösztönző légkör megteremtése;
- játszóhelyek kialakítása;
- megfelelő játékeszközök, játékszerek biztosítása;
- a szabad játék és a vele párhuzamosan végezhető tevékenységek szervezése;
- élményszerű óvodai élet, élményszerzési lehetőségek biztosítása, a gyakorló játékhoz, a szimbolikus - szerepjátékhoz, konstruáló játékhoz és a szabályjátékhoz;
- a gyermek játékának a támogatása.

4.2.Mozgás

A gyermekek egyéni fejlettségéhez igazodó mozgásos játékok és feladatok, a pszichomotoros készségek és képességek formálásának és fejlesztésének eszközei. Az óvodáskorban alkalmazott rendszeres egészségfejlesztő testmozgás tudatos végzése a fizikailag aktív életvitelt alapozza meg. A spontán, a szabad játék kereteiben végzett mozgásos tevékenységek egészítik ki az irányított mozgásos tevékenységeket. Az egészségfejlesztő testmozgást mindennap, az egyéni szükségleteket és képességeket figyelembe véve, minden gyermek számára biztosítani kell a szabad levegő kihasználásával.

Cél:

- a gyermek természetes, harmonikus mozgásának, testi képességének fejlesztése játékos formában;

- a gyermek tájékozódásának, alkalmazkodó képességének, valamint a személyiség akarati tényezőjének fejlesztése úgy, hogy megmaradjon a gyermek szabad mozgáskedve;
- SNI gyermekek esetén az alapmozgások kialakítása, fejlesztése.

Feladat:

- mozgásos játékok tevékenységek, feladatok rendszeres alkalmazása;
- sokszínű, változatos és örömteli, érzelmi biztonságban zajló gyakorlati formák és játékok biztosítása, mely a mozgás és az értelmi fejlődés kedvező egymásra hatását eredményezi;
- a helyes testtartáshoz szükséges izomegyensúly fejlesztése;
- gerinc melletti tartóizomzat ereje, a hasizom és a hátizom fejlesztése;
- természetes hely-, helyváltató- és finommotoros mozgáskészségek fejlesztése;
- kondicionális képességek közül az erő és állóképesség fejlesztése;
- pozitív énkép, önkontroll, érzelemszabályozás, szabálykövető társas viselkedés, együttműködés, kommunikáció, problémamegoldó gondolkodás fejlesztése.

Az egészségfejlesztő mozgást naplóban rögzített heti- ill. napirenddel, megfelelő öltözékben, szabadban és teremben is végezzük:

- egészségfejlesztő mozgásos tevékenység naponta az udvaron időjárástól függően
- mindennapi testnevelés
- testnevelés heti 1 alkalom

4.3. Külső világ tevékeny megismerése

A gyermekek egyéni fejlettségének megfelelő attitűd-formálásra, ismeret-és szemléletformálásra, bővítésre, probléma-megoldó és kommunikációs képességek fejlesztésére, matematikai tapasztalatok megszerzésére, valamint ezeknek tevékenységekben való alkalmazására irányul. Fontos szerepe van a környezettudatos magatartás kialakításában, gyermeki személyiség fejlesztésében.

Cél:

- tapasztalatszerzés, mely szükséges a biztonságos eligazodáshoz, tájékozódáshoz;
- a gyermekek a természeti és emberi környezetben értékeljék a szépet, a környezet-higiénéjét, környezetvédelem szerepét;
- pozitív érzelmi viszony alakuljon ki a természethez, az emberi alkotásokhoz, törekedjenek azok védelmére, az értékek megőrzésére;
- megismerje a szülőföld, és az ott élő emberek, a hazai, a helyi hagyományok és néphagyományok, szokások, a családi és a tárgyi kultúra értékeit, szeresse, tisztelje és óvja, védje ezeket;
- matematikai tapasztalatok, ismeretek tevékenységekben való alkalmazása.

Feladatok:

- a közvetlen és tágabb környezet felfedezése során a gyermek pozitív érzelmi viszonyának kialakítása természeti- emberi és tárgyi világ értékei iránt;
- biztonságos életvitel szokásainak az alakítása;
- fenntartható fejlődés érdekében a környezettudatos magatartásformálás alapozása, alakítása;
- élményeket nyújtani környezeti értékeink felfedezésére;
- elősegíteni az önálló felfedezés, tapasztalás örömet;
- sokoldalú érzékszervi ismeretet szereztetni;
- a spontán helyzetek matematikai tapasztalatszerzésre való felhasználása, problémahelyzetek teremtése;
- hosszantartó, ismétlődő tevékenység-sorozatokkal a gyermekek ismereteit feldolgozni, gyakoroltatni, rendszereztetni;
- a tapasztaláson alapuló megismerés, információszerzés sokoldalú biztosításával a gyermekek kommunikációs készségének fejlesztése, aktív és passzív szókincsének mennyiségi és minőségi gyarapítása. Ezzel párhuzamosan a fogalmak körének és tartalmának a bővítése, új fogalomrendszer kialakítása.

A környezet megismerése során matematikai tartalmú tapasztalatoknak, ismereteknek is birtokába jut a gyermek. Felfedezi szűkebb környezetében a számosságot, felismeri az alakit, nagyságbeli és térbeli viszonyokat. Alakul ítélőképessége. Fejlődik tér-, sík- és mennyiség-

szemlélete. Minél több mérési technikával, játékos helyzetekben végezzenek különböző összehasonlításokat. A mérések eredményeit segítséggel állapítsák meg.

Az egész nevelési év tevékenységsorozata alkotja a játékos képességfejlesztő programunkat.

4.4.Mese, vers

A gyermekirodalom is az anyanyelvi nevelés eszköze, hisz zeneisége, ritmusa, szóhasználata hatékonyan beépülhet a kisgyermek aktív és passzív szókincsébe. Segítségével változatosabban és árnyaltabban tudja magát kifejezni. A játékos mozgásokkal összekapcsolt mondókák, versek érzelmi élményt nyújtanak a gyermekeknek. A naponta ismétlődő mese, vers és mondóka rendszeres hallgatása és elmondása hozzájárulnak az egyéni fejlesztéshez, a gondolkodás és beszédképesség, a képzelőerő és örömszerzés, valamint a kreativitás terén.

Cél:

A mindennapi verselés, mesélés, mondókázás lehetőségének a megteremtésével az esztétikai, irodalmi fogékonyság megalapozása, anyanyelvünk, szülőföldünk szeretetére nevelés. A gyermeki önkifejezés segítése saját vers és mese alkotására ösztönzéssel, annak mozgással és/vagy ábrázolással történő kombinálásával.

Feladatok:

A mesének és mesélőnek olyan varázslatos atmoszférát, kell árasztani, ahová boldogan és átéléssel lép be mindenki, akit e csodás világ megérint. Csak így érheti el az óvónő, hogy a gyermek beengedje őt rejtett világába a köztük kialakult személyes kontaktus révén. Az irodalmi anyagok kiválasztásánál a magyar gyermekköltészet népi, dajkai hagyományok mellett döntő szerepet kell kapjanak az évszakonkénti, napi megfigyeléseket erősítő, természeti jelenségeket megjelenítő igényes irodalmi alkotások.

4.5.Ének, zene, énekes játék, gyermektánc

A tánc, éneklés, a zeneművek meghallgatása jelentsen élményt, örömet a kisgyermek számára. Az átélt vidám éneklés és ritmikus mozgás emléke adjon alapot az éneklési kedvének, zenei ízlésének fejlesztéséhez.

Gyakran használunk hangszert. A gyermekekkel együtt készített természetes anyagú hangszereink használatosak a mindennapok során.

A jó zenei légkör megteremtéséhez alapvető feltétel az óvónő zenei műveltsége, művészeti érdeklődése, fejlett ízlése, zeneszeretete, éneklő kedve, az igényes zenei anyag választása. A zenehallgatási anyag megválasztásánál a nemzeti sokszínűség bemutatására törekszünk.

Cél:

Zenei nevelésünk célja, hogy a kisgyermek élményein keresztül ismerje meg a körülötte levő világot, s érzelmei alapján alkotson róla képet. E képekből érzékeléssel, észleléssel szűrje ki a hangokat, mozgásokat. Az ölbeli játékok, népi gyermekdalok, énekes játékok szervezésével a zenei ízlés és esztétikai fogékonyság és zenei kreativitás fejlesztése.

Ismerje meg és élje át a közös éneklés örömét. Spontán énekeljen, dúdoljon, mondókázzon, ritmikusan mozogjon. Formálódjon zenei anyanyelve.

Ének zenei anyagunk válogatásánál kiinduló szempont a természet ritmikája, a négy évszak váltakozása a gyermek élményeinek zenei megerősítése.

Feladataink:

- Fontosnak tartjuk a kisgyermek állandó, a nap minden szakában megjelenő ritmusérzék fejlesztését. Ezért naponta használjuk a mondókák, névcsőfolók, versek ritmikáját, mert a rövid és hosszú szótagok megkülönböztetése az iskolai olvasás tanítás alapja.
- Népdalok éneklésével, a gyermektáncokkal és népi játékokkal a hagyományok megismerése és továbbélésének a segítése.
- Fontos szerepet szánunk a gyermekek mozgáskultúrájának kialakítására.

4.6. Festés, rajzolás, mintázás, kézi munka

Az ábrázolás által a gyermek érzelmei vágyai, fantázia-és élményvilága, képzeleti, fogalmi formálódnak meg, fejeződnek ki. A rajzolás, mintázás a gyermeki személyiségfejlődés fontos eszköze.

Az óvodai ábrázolás célja, hogy a gyermek megkezdje önmaga és a látható világ közötti kapcsolat kiépítését az alkotó, játékos ábrázoló tevékenység öröme által.

A cél elérése érdekében fejlesztési feladataink:

- biztosítani a gyermeki fantáziák, élmények, emlékképek megfigyelések térbeli és képi megjelenítésének sokféle lehetőségét;
- biztosítani a belső képek gazdagítását a mese, vers, ének eszközeivel;
- gyermeki ábrázolás ösztönzése alkotó légkör megteremtésével;
- felkelteni a gyermekben az ábrázolás eszközeivel, anyagaival az alkotásvágyat;
- megismertetni a gyermeket esztétikus tárgyi környezettel;
- eljuttatni a gyermeket az építés, rajzolás, festés, mintázás, konstruálás és kézimunka során az alkotó alakítás öröméhez;
- az építő – ábrázoló - alakító tevékenység által biztosítani a gyermek téri-, formai és színképzeteinek kialakulását, gazdagítását;
- megalapozni - művészeti alkotásokat nézegetve, ezekről beszélgetve, bennük együtt gyönyörködve - az esztétikum iránti érzékenységet és értékelő-képességet;
- az eszközök célszerű, biztonságos, takarékos kreatív használatára szoktatás;
- az egyes technikákhoz kapcsolódó munkafogások, megoldások, az eszközök bemutatása, használatuk megnevezése, a gyakorlásra ösztönzés.

Kerüljük a ráerőltetést, túlzott, kívülről való ráhatást, tanítást gyerekekkel meg kell szerettetni ezeket a tevékenységeket.

Figyelünk arra, hogy a gyermek kezébe adott anyagok és eszközök célszerűek, felhívó jellegűek, könnyen kezelhetőek legyenek. Megmunkálásuk a gyermek fejletlen kézcsonthát ne terhelje túlzottan.

Az anyagok viselkedésére, kezelésük módjára, a célszerű munkafogásokra gyakran hívjuk fel a gyermek figyelmét. Annyiszor kell megmutatni a helyes eljárásmodot, ahányszor szükségesnek tartjuk.

Feladatunk az is, hogy az esztétikus környezet iránti igényesség alapjait, aktív óvásának, alakításának szándékát a gyermekben kiépítsük.

Kerüljük a környezet túlszűfölését, egyszerűsége, összehangolt színekre törekedjünk, a díszítményekre mértéktartás, igényesség legyen jellemző.

Rajzolás, mintázás, kézi munka során véleménynyilvánítás, az ábrázoltak szóbeli elmondása, formák, színek magyarázata, barkácsoláshoz szükséges eszközök, anyagok megnevezése segíti az anyanyelvi nevelést.

4.7. Munka jellegű tevékenységek

Az örömmel, önállóan végzett gyermeki munka személyiségalkító hatású, fejlesztő és szükséges. Minden olyan munkát elvégezhetnek a gyermekek, amihez kedvük van és testi épségük veszélyeztetése nélkül képesek megvalósítani. A gyermekek önkéntességét, nyitottságát, megismerési vágyát, aktivitását, érdeklődését tudatosan felhasználjuk céljaink megvalósítása érdekében.

A munka az életre való felkészítést, a társadalmi gyakorlat megismerését éppúgy szolgálja, mint a személyiség fejlesztését, és ha mindez pozitív élmények átélésének forrása lehet, akkor a gyermekek szívvel, lélekkel fogják végezni.

Segítőtársaink a munkára nevelésben az óvoda dolgozói és a szülők.

Cél:

- a gyermeki munka megszerettetésén keresztül olyan attitűdök, készségek, képességek, tulajdonságok kialakítása, melyek pozitívan befolyásolják a gyermekek közösségi kapcsolatait, feladattudatát;
- elősegítjük, hogy az SNI gyermekek is eligazodjanak az óvodai élet minden területén.

Fajtai:

- önmaguk körüli teendők ellátása;
- társak kiszolgálása: naposi munka;
- kerti munka;
- alkalmi lehetőségek teljesítése tágabb környezetben is;
- növény-kisállat gondozás;
- természetes anyagokkal való foglalatosság;

Cél:

- a gyermekek önként és szívesen végezzenek egyéni képességüknek megfelelő munkát, mely a játékkal és a cselekvő tanulással sok esetben azonosságot mutató, aktív tevékenység;
- tanulják meg élvezni és értékelni a látható eredményeket, a rendezettséget;

- a gyermeki munka megszerettetésén keresztül olyan készségek, tulajdonságok kialakítása, melyek pozitívan befolyásolják a gyermek közösségi kapcsolatát, kötelességtudatát, saját és mások elismerését;
- SNI gyermekek esetén alapvető az önmaguk körüli teendők ellátása.

Feladatok:

- segítsük elő a gyermek mielőbbi önállóságát;
- mutassunk számára példát;
- tegyük rendszeressé az egyéni és közösségi munkát;
- a különböző munkajellegű tevékenységek tervezése, s azok feltételének biztosítása;
- olyan munkalehetőség biztosítása, amely a gyermek számára elfogadható;
- önállóságra ösztönöz;
- fokozatosság biztosítása egyéni terhelés alapján;
- konkrét, reális, a gyermek saját magához mérten fejlesztő értékelést kapjon.

4.8. Tevékenységekben megvalósuló tanulás

Óvodánkban a tanulás folyamatos, jelentős részben utánzásos, spontán tevékenység, amely a teljes személyiség fejlődését és fejlesztését támogatja, főként örömteli, cselekvésen alapuló, tevékenységközpontú. A gyermek természetes kíváncsiságára épített.

Cél:

- tanulásban kompetens gyermeket nevelni, mely során a gyermek képessé válik az élethosszig tartó tanulásra;
- az óvodai tanulás elsődleges célja az óvodás gyermek képességeinek fejlesztése, tapasztalatainak a bővítése, rendezése.

Az óvodai tanulás

- épít a gyermek kíváncsiságára;
- felhasználja az aktivitását,
- értékeli a kreatív megoldásokat;
- felfedezési lehetőségeket kínál;
- a játékba integrált cselekvéses gondolkodási formák lehetőségeit teremti meg;
- egyénhez mérten értékeli;

- örömteliséget biztosít;
- felhasználja a meglévő ismereteket;
- egyformán jelentősnek tartja a különböző képességeket, készségeket és a meglévő tudást, folyamatosan és fokozatosan várja el az együttműködést, a feladattartást, az irányíthatóságot.

Feladatok:

A projekt módszernek megfelelő tervezés:

- mely élethelyzetekre vagy az életből vett problémák, gyakorlati feladatok megoldására vagy valamilyen tudás elsajátítása épít;
- érdeklődésre, kíváncsiságra, felfedező kedvre, vállalkozó kedvre alapoz;
- tevékenységek sorozatából áll, miközben
- közvetlen, konkrét tapasztalást biztosít, ami
- cselekvésben történik;
- játékos feldolgozással érje el, hogy képességei szintjén tevékenyen csatlakozzon hozzá minden gyermek - akár eltérő időben is;
- a tanulás irányítása során a személyre szabott, pozitív értékeléssel a gyermeki személyiség kibontakozásának a segítése;

A kiválasztott anyaghoz szabadon kapcsolja hozzá az óvónő az óvodai tevékenységi körök bármelyikét. Ezáltal válik a tanulás óvodánkban komplex feldolgozásúvá.

Módszerek:

- játékos,
- utánzásos,
- mozgásos,
- probléma-megoldó,
- viselkedés-szabályozó,
- motiváló.

A tanulás az óvodáskor végére az óvodai élet sokszínű élményeinek segítségével válik önálló tevékenységi formává.

A tanulás lehetséges formái:

- utánzásos minta és modellkövetés;
- spontán játékos tapasztalatszerzés;
- játékos, cselekvéses tanulás;
- gyermeki kérdésekre, válaszokra épülő ismeretszerzés;
- óvodapedagógus által irányított megfigyelés, tapasztalatszerzés, felfedezés;
- gyakorlati problémamegoldás.

V. A FEJLŐDÉS JELLEMZŐI ÓVODÁSKOR VÉGÉRE

A gyermek belső érése, valamint a családi nevelés az óvodai nevelési folyamat eredményeként a gyerekek többsége az óvodáskor végére eléri az iskolai élet megkezdéséhez szükséges fejlettségi szintet belép a lassú átmenetnek abba az állapotába, amelyben az óvodából iskolássá érik.

5.1. Testi fejlettségi szint:

- első alakváltozás, testarány változás
- fogváltás megkezdődése
- arányosan fejlett, teherbíró képesség
- mozgása összerendezett, harmonikus
- erőteljesen fejlődik a mozgáskoordináció, finommotorika,
- mozgását, viselkedését, testi szükségletei szándékosan irányítani képes

5.2. Lelki fejlettség:

- nyitott érdeklődésű, készen áll az iskolába lépésre
- tanuláshoz szükséges képességei folyamatosan fejlődnek
- érzékelése, észlelése differenciálódik
- önkéntelen emlékezeti bevésés és felidézés mellett megjelenik a szándékos bevésése és felidézés
- szándékos figyelem - időtartama-terjedelme növekszik
- cselekvő-szemléletes és képi gondolkodás mellett az elemi fogalmi gondolkodás kialakulóban van

Az egészségesen fejlődő gyermek érthetően, folyamatosan kommunikál, elemi ismeretekkel rendelkezik önmagáról és környezetéről. Ismeri a viselkedés alapvető szabályait, kialakulóban vannak azok a magatartási formák, szokások, amelyek a természeti –társadalmi környezet megbecsüléséhez, megóvásához szükségesek.

5.3.Szociális fejlettség:

- készen áll a gyermek az iskolai élet és a tanító elfogadására
- képes a fokozatosan kialakuló együttműködésre
- képes a kapcsolatteremtésre felnőtellel és gyermekekkel egyaránt egyre több szabályhoz képes alkalmazkodni, késleltetni tudja szükségleteit, kielégítését
- feladattudata kialakulóban van, amely a feladat megértésében, feladattartásában, eredményes elvégzésében nyilvánul meg, kitartásának, munkatempójának, önállóságának, önfegyelmének alakulása biztosítja ezt a tevékenységet.

Az óvodában folyó nevelőmunkát akkor tekintjük sikeresnek, ha az óvodáskor végére meghatározott jellemzőkhöz hozzárendelt sikerkritériumokat legalább 80 %-ban teljesítettük.

5.4.Sikerkritériumok

Az egészséges életmód kialakítása

- szükségleteit képes késleltetni
- szükségleteit képes önállóan kielégíteni
- WC-zést követően használja a toalett papírt
- a tisztálkodási eszközre vigyáz, tisztán tartja, használat után helyére teszi
- szennyező tevékenység végzését követően kezet mos, és szárazra törli
- önállóan öltözik, vetkőzik, ha kell segítséget kér
- cipőjét befűzi, bekötésével próbálkozik
- ruháikat összehajtva teszi a helyére
- képes önállóan eldönteni, miből mennyit tud elfogyasztani
- kulturáltan étkezik
- szívesen fogyaszt zöldség, gyümölcsfélét
- vigyáz környezetének rendjére és tisztaságára
- ismeri a szelektív hulladékgyűjtés hogyanját és mikéntjét
- szívesen mozog a szabadban, évszaktól függetlenül

- életkorának megfelelően edzett
- ismeri és betartja a balesetvédelmi magatartásformákat

Mozgás

- igényli a mindennapos mozgást
- mozgása harmonikus, összerendezett
- téri tájékozódása kialakult, irányokat meg tud különböztetni
- magabiztosan alkalmazza a jobb-bal kifejezéseket
- ismeri saját testét, testrészeit, képes meg is nevezni és beazonosítani
- fizikai erőnléte, állóképessége életkorának megfelelő
- kialakult szem-kéz, szem-láb koordinációja
- fejlett az egyensúlyérzékelése
- tud rollerezni vagy biciklizni
- a mozgásos játékok, gyakorlatok téri helyzetek felidézésére képes, vizuális memóriája korának megfelelően fejlett
- ismer legalább egy labdajátékot
- ismeri legalább 2-3 kéziszer (labda, ugrálókötél, karika) használatát
- érdeklődik valamely sportág iránt
- képes alkalmazkodni társaihoz, korának megfelelően fejlett az önuralma, toleráns, együttműködő, segítőkész
- ismeri a csapatjáték szabályait
- egészséges versenyszellemmel képes küzdeni

Mese-vers

- szívesen mesél, báboz, dramatizál
- gondosan bánik a könyvekkel
- néhány mesét, verset, mondókát képes emlékezetből felidézni
- folyamatosan összefüggő mondatokkal fejezi ki magát
- kérdésre minimum egyszerű mondattal válaszol
- szókincse korának megfelelő
- jól használja a metakommunikációs eszközöket
- bátran és szívesen kommunikál társaival és a felnőttekkel
- társára odafigyel, türelmesen végighallgatja mondanivalóját
- a közölt információt megérti
- bátran kérdez

- tud szemkontaktust teremteni és tartani
- udvariassági kifejezéseket használ
- beszéde tagoltsága, hangsúlya, hanglejtése, megfelel anyanyelvünk követelményeinek
- várja, igényli a mesehallgatást
- tud történetet kitalálni, azt elmondani, megjeleníteni
- a migráns kisgyermek is megérti az óvodai élethez szükséges kifejezéseket, és képes megértetni magát.

Játék

- örömmel, önfeledten játszik
- képes egyéni ötlet vagy élmény alapján építeni, konstruálni
- építmény lemásolására képes
- képes élményei eljátszására
- szívesen vállal szerepet
- szabályjáték során betartja a szabályokat
- másokat is figyelmeztet a szabályok betartására
- egészséges versenyszellemben tevékenykedik
- problémahelyzetekben kreatív megoldásra törekszik

Munka

önkiszolgáló tevékenységek

- a testápolással kapcsolatos munkafolyamatokat önállóan, szükség szerint végzik
- étkezésnél helyesen használják a kanalat, kést, villát, szalvétát, merőkanalat
- öltözködésnél önállóak, tudnak gombolkozni, próbálkoznak a megkötéssel
- önkiszolgáló tevékenységre fordított idő, fejlettségük növekedésével arányosan csökken

alkalomszerű munkák

- pontosan megértik mit várunk el tőlük, és azt önállóan teljesítik
- bonyolultabb feladatokat is örömmel végeznek el, és annak szervezésében is önállóak
- időnként olyan megbízatásoknak is eleget tesznek, amelyek otthoni előkészületeket igényelnek

közösségi munkák

- a közösségért végzett munkák vállalásánál megjelenik helyes önértékelésük, önbizalmuk.
- terítésnél ügyelnek az evőeszközök esztétikus elrendezésére

- felelősi munkákat szívesen vállalnak, önállóan teljesítik
- a környezet rendjének megőrzésére ügyelnek, segítenek annak tisztán tartásában. (csoportszoba, udvar, óvoda környezete)
- vigyáznak játékaikra és rendben tartják azokat
- munka jellegű tevékenységeiket a felelősségérzet, a feladattudat és kitartás jellemzi

környezettudatos viselkedés megalapozását segítő munkák

- a szemetet szelektíven helyezik el az adott gyűjtőben
- szívesen segítenek a falevelek összegyűjtésében
- a virágokat nem tépik le, hagyják eredeti helyükön, eredeti szépségükben
- télen gondoskodnak a madarak etetéséről
- szívesen ápolják a növényeket a csoportszobában és az udvaron egyaránt

Ének-zene, énekes játék

- élvezettel hallgat zenét
- tud ritmust, mozgást, dallamot rögtönözni
- tud néhány dalt tisztán, helyes szövegkiejtéssel egyedül is énekelni
- tud dallam, vagy ritmusmotívumokat egyénileg visszaénekelni, visszatapsolni
- tud társaival térformákat alakítani
- a különböző mozgásokat és táncmozdulatokat társaival együtt, egyöntetűen, esztétikusan végzi
- tud élvezettel, irányítás nélkül játszani legalább 5 dalos játékot
- felismeri a halk-hangost, és tud halkán, hangosan énekelni, beszélni
- megkülönbözteti az egyenletes lüktetést a dal ritmusától. Tudja mindkettőt mozgással, járással, tapssal a dalból kiemelni
- megbeszélés vagy egyéni ötlet alapján az éneklést ütőhangszerekkel tudja kísérni

Festés, rajzolás, mintázás, kézimunka

- örömmel, saját kezdeményezésére ábrázol
- képalkotásban kifejezi gondolatait, élményeit
- elképzelés után meseszereplőket stb. hangulatot is kifejezve jellegzetes színekkel, formákkal, mozgással ábrázol.
- tud egyszerű formákat papírból kivágni, hajtogatni, ragasztani
- önállóan és csoportosan is készít játékot, kelléket, ajándékot

- téralakításban, építésben másokkal együttműködik
- ábrázolása változatos színhasználatot és tagoltságot mutat
- emlékezet utáni témákban a részleteket is ábrázolja
- díszítő, tervező feladatot változatos színekkel, rajzolással, festéssel, papírmunkával, agyagba karcolással stb. megold
- tud különféle technikával képet alkotni, technikát önállóan a rendelkezésre álló anyagból megválasztani
- helyesen fogja és használja a ceruzát, ecsetet, ollót
- alkotás közben ügyel környezetére és saját maga, munkája tisztaságára
- szereti maga körül a harmóniát, a szépet, szívesen díszíti környezetét
- képes rácsodálkozni a szépre, esztétikus látványra, képes esztétikai véleményt mondani.
- vonalvezetése balról jobbra halad.

A külső világ tevékeny megismerése

- megkülönbözteti az évszakokat és a napszakokat
- ismeri környezetébe növényeit, állatait, részt vesz a növények gondozásában és a természetvédelemben
- képes két kiterjedést, vagy mennyiséget egymással egyenlővé, ugyanannyivá tenni, vagy valaminél kevesebbet, nagyobb, többet létrehozni.
- helyesen használja a tő és sorszámneveket
- tud tízes számkörben bontani, részhalmazokat egyesítem
- meg tudja állapítani: több, kevesebb, ugyanannyi
- helyesen használja a térbeli viszonyokat jelentő névutókat
- környezetéről elemi ismeretekkel rendelkezik. Tudja lakcímét, testvérei nevét, szülei foglalkozását, saját születési helyét és idejét
- tudja óvodája nevét
- kialakulóban vannak azok a magatartási formák, szokások, amelyek a természeti és társadalmi környezet megbecsüléséhez, megóvásához szükségesek.
- ismeri és betartja környezetébe közlekedésének legfontosabb szabályait, s a közelben lévő közintézményeket ismeri
- a tárgyakat legalább 10-ig meg tudja számlálni, össze tud hasonlítani forma, szín nagyság szerint

Tanulás

- az egyszerű feladatokat megérti
- ha a helyzet megkívánja, kivárja amíg rá kerül a sor
- érdeklődik környezete tárgyai, jelenségei és az ezzel összefüggések iránt
- feladataik végrehajtásában kitartó
- szándékos figyelmének időtartama életkorának megfelelő
- él benne a tanulás és iskola utáni vágy
- tevékenységének eredményeit reálisan értékeli
- képes a már elsajátított ismeretek szándékos fejlesztésére
- munkatempója, feladattartása életkorának megfelelő
- szándékos figyelemre képes
- szívesen vesznek részt tervezett, szervezett irányított játékokban, tevékenységekben
- a tanuláshoz szükséges kompetenciák koruknak megfelelően fejlettek
- a részképesség-és tanulási zavaros gyermekek időben megfelelő szakemberhez kerülnek
- a tehetséges gyermekek is megtalálják a kiemelkedő képességüknek megfelelő tevékenységet

Érzelmi nevelés, szocializáció

- ragaszkodik csoporttársaihoz és a csoportban dolgozó felnőttekhez
- igényli a csoportban kialakult szokásrendszer alkalmazásához
- a játékszereken megosztózik társaival
- segíti társait a tevékenységekben
- türelmesen meghallgatja társait és a felnőtteket
- a csoportba érkező vendéget udvariasan és szeretettel fogadja
- udvariassági formák betartásával kommunikál
- érdeklődik társai iránt, meghallgatja őket
- konfliktushelyzetekben társaival egyezkedik
- számon tartja társai hiányzásának okát
- konfliktushelyzetet mindkét fél számára elfogadhatóan, viszonylag önállóan old meg, szükség szerint felnőtt segítségét kéri
- érzelmein, indulatain korának megfelelően tud uralkodni. a közösség érdekében szívesen vállal munkát
- feladattudata kialakulóban van

- korának megfelelően kialakult felelősség érzete, képes egyszerű döntések önálló meghozására
- igényes a saját tevékenységével szemben
- érkezéskor, távozáskor köszön
- megtalálja helyét a közösségben, abban jól érzi magát
- türelemre, kitartásra képes
- a szülőkkel való kapcsolata a kölcsönös bizalom, tisztelet és elfogadás elvén működik

5.5.A nevelő munka dokumentumai:

Csoport napló (tartalom):

- negyedéves nevelési tervek
- heti tanulási tervek
- negyedéves értékelések
- megfigyelések

Személyi lapok (tartalom):

- anamnézis
- beszoktatás, óvodakezdés
- családlátogatás tapasztalatai
- jelentős élettörténeti események
- gondok, nehézségek, problémák
- egyéb lényeges megfigyelések

Gyermekek fejlődésének mérőlapjai (tartalom):

- egészséges életmód, mozgás
- testi fejlettség
- anyanyelv, mese-vers
- ének-zene, énekes játék
- rajzolás, mintázás, kézimunka
- külső világ megismerése
- tanulás
- szocializáció
- érzelmi fejlettség
- munka jellegű tevékenységek
- játék

5.6. Az óvoda nevelő munkájának értékelési és mérési rendszere

feladat	dokumentum	ideje	felelős	ellenőrzés
családlátogatás	személyi lap	óvodába járás kezdete, szükség esetén	csoporthvezető	óvodavezető
anamnézis	személyi lap	óvodába járás kezdete	csoporthvezető	óvodavezető
beszoktatás, megfigyelések	személyi lap	óvodába járás kezdete	csoporthvezető	óvodavezető
gondok, nehézségek	személyi lap	folyamatos	csoporthvezető	óvodavezető
egyéb lényeges megfigyelések	személyi lap	folyamatos	csoporthvezető	óvodavezető
jelentős élettörténeti események	személyi lap	folyamatos	csoporthvezető	óvodavezető
nevelés, tanulás értékelése	csoporthnapló	negyedévenként	csoporthvezető	óvodavezető
év végi értékelés	csoporthnapló	június 30.	csoporthvezető	óvodavezető
gyermek fejlődésének mérése	mérőlapok, egyéni fejlődési lap	3 évesek: beszoktatás végén 4-5 évesek: október 01, május 30. iskolába menők: október 01, március 30.	csoporthvezető	óvodavezető

VI. AZ ÓVODAI ÉLET MEGSZERVEZÉSE ÉS TERVEZÉSE

A tevékenységközpontú óvodai nevelés céljának és feladatainak ismeretében a pedagógiai ráhatások rendszerét a gyermekek egyéni adottságaihoz igazodva tervezzük meg. Az óvodapedagógus számára alapvetően fontos feladat a teljes nevelési folyamat tudatos átgondolása még akkor is, ha jelentős mértékben építünk a spontán, gyermeki ötletekre, tapasztalatokra. A tervezésben tudatosan vegyük számításba, hogy az egyes gyermekek fejlődési üteme különböző és a gyermek fejlődését tekintve is különböző szinteken lehet egyik vagy másik képességét illetően. A fejlődés dinamikája tehát egy-egy gyermek esetében

a különböző területeken más és más lehet. A nevelés és tanulás tervezése egy tömbben, egymással szoros kölcsönhatásban valósítható meg. A tervezés során a 4-es feladatrendszerből kiindulva tervezzük meg a gyermeki tevékenységeket és ezen keresztül a szükséges fejlesztéseket. A cél és a feladatok ismeretében a fejlesztést hosszú távon, éves, féléves periódusokban gondoljuk át, ám konkrét formában tervezni inkább egy vagy két hetes periódusokban célszerű, hiszen csakis ez esetben nyílhat lehetőségünk a gyermek spontán ötleteinek és tapasztalatainak begyűjtésére és a nevelőmunkában való felhasználásra. A gyermeket foglalkoztató élmények és tapasztalatok éppen olyan részei a nevelésnek, mint az óvodapedagógus által előzetesen átgondolt és megtervezett feladatok. A gyermeki személyiség fejlesztése, az életre való felkészítés feltételezi a gyermek szűkebb és tágabb környezetében megszerzett, átélt élményeinek és tapasztalatainak, ötleteinek, aktuális tevékenységeinek beépítését a nevelőmunka egészébe. Ezért a tervezés során külön is biztosítani szükséges a gyermeki tapasztalatok előre nem tervezhető tartalmának megjelenítését a tervező és megvalósító munkába. A gyermekek folyamatos megfigyelése, az óvodások élményeinek meghallgatása és közös élmények nyújtása a tervezés előkészítő folyamatához tartozik. A rövid időszakot átfogó tervezés ugyanakkor lehetővé teszi olyan nevelési alaphelyzet kialakulását, amiben a gyermek és az óvodapedagógus aktív egymásra hatása képes a nevelési, tervezési folyamatot befolyásolni. Alapvetően a tevékenységek megtervezéséből kiindulva a nevelés-tanulás komplex egymásra hatását figyelembe véve **szükséges tervezni**. A tervezésnél ne az ismeretanyag növelése, hanem a több alkalommal, sokoldalúan, különböző nézőpontokból való megközelítésre helyezzük a hangsúlyt. Kevesebbet, de alaposabban, többoldalú tapasztalatszerzés és tevékenykedtetés segítségével tervezzük meg. A heti ütemterv megírása egyben a napi vázlatot is megadja az óvónő számára, ezért nem szükséges a külön vázlatírás. Ennél fontosabb azonban, hogy feljegyzéseket vezessünk a gyermekek fejlődési üteméről, hogy konkrét megfigyelések adjanak alapot az egyéni differenciált fejlesztés megtervezéséhez. A gyermekek ötleteinek, javaslatainak feljegyzése, összegyűjtése, a tevékenységek sokszínűségének megtervezéséhez nyújt segítséget.

6.1.A fejlesztés módszere

A fejlesztés módszere az egyénre szabott differenciált fejlesztés a csoport keretein belül. Az óvodapedagógus dönti el, hogy adott esetben kötetlen kezdeményezés vagy kötött tevékenységi forma keretein belül kívánja elképzeléseit megvalósítani. A fejlesztést, a

tevékenység formáját ne a gyermekek életkora, hanem fejlettségi szintje határozza meg. A gyermekek önállóan, spontán szerzett tapasztalatai nagyon jó kiindulópontot jelentenek az óvodapedagógus számára a tudatos, irányított tapasztalás megszervezéséhez. A világban eligazodni készülő gyermek felkészítése az életre feltételezi olyan szituációk megélését, ahol szabadon alkothat, dönthet, gondolkodhat, cselekedhet.

A lényeg mindig az legyen, hogy cselekvés közben, cselekvések sorozatában aktív közreműködéssel érzékeljen, tapasztaljon, tanuljon a gyermek és valódi, a környezetben meglévő problémával foglalkozzon. Az óvoda feladatai közé tartozik a kiemelkedő képességekkel rendelkező gyermekek felismerése és fejlesztése. A szellemi fejlesztés legfőbb célja abban nyilvánul meg, hogy a gyermeket aktivitásra, a problémák meglátására és kifejtésére bátorítsuk és képessé tesszük azok megoldására. Kreatív problémamegoldásra ösztönözzük a gyermeket. Ennek kialakításához mindenképp az szükséges, hogy az óvodában legyen elegendő idő a tevékenykedésre és a tapasztalatszerzésre.

A nevelőmunka elemzése és értékelése az óvodapedagógus folyamatos feladata, az értékelés tapasztalatai adnak támpontokat a nevelőmunka tervezésének irányvonalairól.

6.2.A fejlesztés kerete

A teljes nevelési folyamat, a gyermeki tevékenységre, önállóságra, döntési helyzetekre és sokoldalú tapasztalatszerzésre épül.

A nevelési folyamatba szervesen illeszkedő tanulási folyamat, melynek részei:

- önálló és irányított tapasztalatszerzés
- kötetlen és kötött tevékenységek komplex rendszere

6.3.Csoportszervezés

A csoportokat úgy szervezzük, hogy korban közel álló gyermekek kerüljenek egy –egy csoportba.

A csoportokat jól ismert növény, állat és természetbeli elemekkel (Napsugár, Süni, Pillangó, Katica, Méhecske, Pitypang) jelöljük.

6.4.A nevelés időkeretei

A nevelés céltudatos megtervezése során alakítjuk ki a gyermekek óvodai életrendjét, időbeosztását. A heti rend és a napirend az a szervezeti keret, ami biztosítja a gyermek számára a nyugodt, kiegyensúlyozott, kiszámítható óvodai környezet megteremtését.

A gyermek egészséges „fejlődéséhez szükséges a mozgásos tevékenységek és a pihenés váltakozó biztosítása. A napirend lehetővé teszi a szabad levegőn való hosszú idejű tartózkodást, a szokásrendszer kialakítását, a gyermeki tevékenységek szabad kibontakozását. A napirenden belül a legtöbb időt a gyermekek legfontosabb tevékenysége, a játék kapja. A szabad levegőn való tartózkodás, a gyermekek gondozásával kapcsolatos teendők (étkezés, tisztálkodás, alvás) ugyancsak beilleszthetők a játéktevékenység egész napos folyamatába. Reggel, különösen tavasszal és nyáron a szabad levegőn való tartózkodás természetes része a gyermekek napi életének. A hűvösebb idő beköszöntével is szükséges a szabad levegőn való mindennapi tartózkodás, csupán annak időtartamát csökkentjük. A napirend biztonságot, támpontot ad és állandóságot jelent a gyermek számára. A napirenden belül rugalmasan figyelembe vehető az egyes tevékenységek időigénye. A napirend ezen kívül annak megfelelően, ahogy az évszakok váltakoznak vagy a gyermeki tevékenységek fejlődése ezt indokoltá teszi, változtatható, módosítható. A napirend a gyermekek nyugodt napi életét biztosítja, figyelembe veszi a fejlődés közben bekövetkezett változásokat. A gyermekek szokásrendszerének kialakításával biztosítjuk a napirenden belül megvalósuló tevékenységek végzésének zavartalanságát.

6.5.Napirend

A napirendben az egyes tevékenységekre fordítható idő rugalmasan változtatható a körülmények, váratlan események hatására.

6⁰⁰- 9⁰⁰ a gyermekek fogadása és szabad játék ideje;

9⁰⁰- 10⁰⁰ óra között gondozási feladatok, tízórai,

10⁰⁰-12⁰⁰-ig Kötött és kötetlen tevékenység, szabad játék (szabad levegőn való mozgás, élménygyűjtő séta; rossz idő esetén mozgás, játék a csoportokban)

12⁰⁰-13⁰⁰-ig gondozási feladatok, étkezés körüli teendők elvégzése, ebéd

13⁰⁰-15⁰⁰-ig pihenés, alvás,

15⁰⁰-16⁰⁰-ig gondozási feladatok, uzsonna;

16⁰⁰-17³⁰-ig szabad játék

6.6. Hetirend

A hetirend a napirendhez hasonlóan a folyamatosságot, a rendszerességet, a nyugalmat segíti elő az óvodai csoportban és lehetőséget nyújt a szokásrendszer segítségével az óvodások napi életének megszervezéséhez. A hetirend, különösen a nevelési év elején teljesen másképp alakulhat, mint a nevelési év végén. Különösen a beszoktatás idején figyeljünk arra, hogy minél lazább, rugalmasabb és alkalmazkodóbb hetirendet állítsunk össze. Később, az óvodai élet utolsó éveiben a hetirend és a napirend pontosabb betartását helyezzük előtérbe.

A hetirend összeállításánál arra kell figyelni, hogy jusson elegendő idő a gyermeki tevékenységek, kezdeményezések, ötletek és javaslatok meghallgatására, kipróbálására vagy közös megvitatására. A rugalmasság, a helyzethez való alkalmazkodás elősegíti, hogy a hetirend a gyermek életének észrevétlen szabályozója legyen.

A hetirend általános tartalma és maximális időkeretei naponta

	20-30-perc	naponta 30-35 perc
hétfő	Mindennapi testnevelés Mese-vers	
kedd	Mindennapi testnevelés Mese-vers	Matematika
szerda	Mindennapi testnevelés Mese-vers	Művészeti tevékenységek
csütörtök	Mindennapi testnevelés Mese-vers	Külső világ tevékeny megismerése
péntek	Mindennapi testnevelés Mese-vers	Művészeti tevékenységek

6.7. Óvodánk hagyományos ünnepei és rendezvényei

- **Születésnap:** a csoportban is megünnepeljük a gyermekek születés napját
- **Mikulásvárás:** Télapó minden évben eljön hozzánk és megajándékozza a gyermekeket
- **Karácsony:** előkészületekkel, ajándékozással járó ünnepi megemlékezés
- **Farsang:** téltemetés, tavaszvárás, zenés, táncos, jelmezes rendezvény

- **Március 15.:** ünneplése elősegíti a hazaszeretet alakulását, a szülőföldhöz való kötődés alapozását.
- **Természet és környezetvédelmi jeles napjaink**
 - Víz napja (március 22.)
 - Föld napja (április 22.)
 - Madarak - fák napja (május 10.)
- **Húsvét:** hagyomány a locsolkodás, tojásfestés, élővirággal díszítés
- **Anyák napja:** meghitt, bensőséges ünnepély az édesanyákkal, nagymamákkal
- **Gyermeknap:** Közös játék szervezésével tesszük emlékezetessé ezt a napot
- **Kirándulás:** évszakokhoz kötődő rugalmas szervezésű program
- **Nagycsoportosok búcsúztatója, óvodások évváró műsora:** az iskolába menő gyermekek köszönnek el egymástól, kisebb óvodás társaiktól és az óvónőktől.

VII.AZ ÓVODA KAPCSOLATAI

7.1.A szülő, a gyermek és a pedagógus együttműködése

Az alapelveinkkel összhangban, saját nevelési céljainkat és feladatainkat a családi nevelés kiegészítéseként terveztük meg, mert tiszteletben tartjuk, hogy a **gyermek nevelése elsősorban a család joga és kötelessége**. Szeretnénk gyermekeink fejlesztését a szülők együttműködésével megvalósítani, melynek alapja a **kölcsönös bizalom és tisztelet**. Ebben az együttműködésben felvállaljuk a kezdeményező szerepet.

Együttműködés formái:

- családlátogatás
- beszoktatás
- közös programok:
- karácsony
- anyák napja
- gyermeknap
- évváró ünnep

Fontos, hogy az ünnepek emelkedjenek ki a mindennapokból, mind külsőségekben, mind tartalmában.

Nyílt nap

A nyílt nap célja a szülőknek lehetőséget biztosítani a napi óvodai életbe való betekintésre. A szülők személyes élményeik alapján, gyermekük, új vonásait, tulajdonságait fedezhetik fel.

Képet kaphatnak gyermekük közösségben elfoglalt helyéről, viselkedéséről, teljesítőképességéről, egyúttal módjuk van társaikkal való összehasonlításra is. Átélik a szabad játék készségekre, képességekre gyakorolt hatását, a gyermek kompetenciáinak fejlődését.

A nyílt nap idejéről egy héttel előbb faliújságon tájékoztatjuk a szülőket.

Fogadóóra

Megtartását célszerűnek tartjuk személyre szabottan, igény szerint időpont-egyeztetés után lebonyolítani. Ezek az alkalmak adnak lehetőséget olyan információk cseréjére, melyek a gyermekkel és közvetlen környezetével kapcsolatosak, bizalmas jellegűek. A fogadóórát óvónő és szülő egyaránt kezdeményezheti.

Szülői értekezlet

Az értekezlet célja az óvodát, a csoportot, a gyermekeket, szülőket érintő legfontosabb témák, feladatok, programok, esetleges problémák megbeszélése. Az óvónő feladata a szülők tájékoztatásán kívül, véleményük meghallgatása, javaslataik figyelembe vétele. Az értekezlet idejéről, témájáról a csoport faliújságján, egy héttel korábban a szülőket tájékoztatni kell. Jelenléti ív írása és jegyzőkönyv készítése kötelező.

7.2. Kapcsolattartás más intézményekkel

Az óvodai élet alatt a **Pedagógiai szakszolgálatok** (Nevelési Tanácsadó, Pedagógiai Szolgáltató Központ, Logopédiai Szakszolgálat, Tanulási képességeket vizsgáló Szakértői Bizottság) **egészségügyi szolgáltatók** (orvos, szakorvos, védőnő) a Gyermekjóléti szolgálat és családsegítő) a gyermekek nevelését speciális szakismereteikkel segítik.

A **közművelődési intézmények** (könyvtár, múzeum) a gyermekek érdeklődését és életkori sajátosságait figyelembe véve látogatják csoportosan pedagógus vezetésével, vagy egyénileg szüleikkel.

Az **iskolával való kapcsolattartás** célja az óvoda-iskola átmenet megkönnyítése.

Formái:

- 5-6-7- éves gyermekek látogatása az iskolába az óvónővel;
- iskolai szervezésű programokon való részvétel;
- egymás munkájának megismerése kölcsönös hospitálással;
- szakmai tapasztalatsere, a gyermekek fejlődésének nyomon követése;
- az iskola tanítói, délelőtti látogatás során, a gyerekek tevékenységei közben ismerkedhetnek leendő tanulóikkal.

Az iskola velünk egy utcában található. Közelsége egyes óvodai események iskolai helyszínű szervezését teszi lehetővé.

Kapcsolattartásunk formái, módszerei alkalmazkodnak eddig kialakított szokásainkhoz, szükségletekhez és feladatokhoz.

Óvodánk nyitott és kezdeményező a közös programokban / tanítói-óvónői eszmecserék, iskolai rendezvényeken óvodások és óvónők részvétele stb./

Tanórai meghívásokat elfogadjuk, különösen volt óvodásaink osztályaiba.

Visszajelzéseket szívesen fogadjuk gyermekeink beilleszkedéséről

Vasad Község Önkormányzata mint fenntartóval folyamatosan együtt dolgozunk költségvetés, tanügyigazgatás, munkaügy, pályázatok és egyéb óvodaügyekben.

ZÁRSZÓ

Helyi nevelési programunk figyelembe vette:

- 2011.évi CXC. törvény a nemzeti köznevelésről
- A nevelési-oktatási intézmények működéséről és a nevelési-oktatási intézmények névhasználatáról szóló 20/2012. (VIII.31.) EMMI rendelet
- Az óvodai nevelés országos alapprogramjáról szóló 363/2012.(XII.17.) Korm. rendelet
- 32/2012.(X.8) EMMI rendelet a Sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai neveléséről szóló irányelvek
- 326/2013. (VIII. 30.) Korm. rendelet a pedagógusok előmeneteli rendszeréről és a közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992. évi XXXIII. törvény köznevelési intézményekben történő végrehajtásáról
- 1998. évi XXVI. számú törvény a fogyatékos személyek jogairól és esélyegyenlőségük biztosításáról
- Vasad Község Önkormányzata Esélyegyenlőségi Programja

LEGITIMÁCIÓS ZÁRADÉK

Érvényességi rendelkezések

A helyi pedagógiai program **2013. augusztus 30. napjától lép életbe.**

Bevezetése minden óvodai csoportban megtörténik.

Helyi nevelési programunk **érvényességi ideje** öt nevelés évre – azaz 2013. augusztus 30-tól – 2018. augusztus 31. napjáig szól.

A helyi nevelési program módosítására jogosult:

- az óvoda vezetője,
- a nevelőtestület bármely tagja.

A módosítás kérelmét – nevelőtestületi kérelem esetén többségi, minimum 50 % plusz 1 fő kérelmezése esetén, - a felülvizsgálat során felmerült indokok alapján az óvodavezetőnek írásban kell jelezni.

A helyi pedagógiai program módosítását a nevelőtestület fogadja el és az intézményvezető jóváhagyásával válik érvényessé. Amennyiben a fenntartóra többletkötelezettség hárul, akkor egyetértése szükséges.

A módosított pedagógiai programot, a jóváhagyást követő nevelési év szeptember 1-től kell bevezetni.

A helyi nevelési program nyilvánosságra hozatala

Az óvoda helyi nevelési programja nyilvános, minden érdeklődő számára megtekinthető, az intézményből ki nem vihető. A helyi nevelési program 1-1 példánya a következő személyeknél, ill. intézményeknél tekinthető meg:

- az óvoda fenntartójánál,
- az óvoda irattárában,
- az óvoda vezetőjénél
- az óvoda honlapján.

A helyi nevelési programot a nevelőtestület 2013. 08. 21-én megtartott nevelőtestületi ülésén elfogadta a 69/2/2013 számú határozatában.

Tájékoztatásul megkapták:

- Fenntartó,
- Irattár,
- Óvoda.

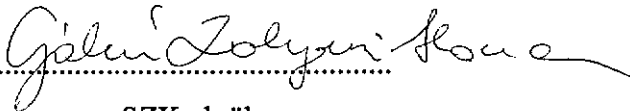
Marton Ildikó

Marton Ildikó
óvodavezető

Nyilatkozat

A szülői szervezet képviselőjében nyilatkozom arról, hogy a Helyi Pedagógiai Program elfogadása előtt - gyakoroltuk véleményezési jogunkat, - amelyet az erről készített jegyzőkönyv tanúsít.

Vasad, 2013. augusztus 21.

A handwritten signature in cursive script, reading "Gábor Zolyai". The signature is written over a horizontal dotted line.

SZK elnöke